

Plenum

Torsdag 4.9.2025 kl. 16.00—20.14

2.4. Muntlig fråga om budgetförhandlingarna (Timo Furuholm vänst)

Muntligt spörsmål MFT 107/2025 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Ledamot Furuholm, varsågod.

Debatt

16.18 **Timo Furuholm vas:** Arvoisa puhemies! Oikeistohallituksen farssiksi muuttuneen budjettiriihen suurimpia huijauksia oli niin sanottu rakennusalan vauhdittaminen. Tämä hallitus on jo aiemmilla toimillaan syventänyt rakennusalan ahdinkoa, lisännyt häätöjen määrää ja kääntänyt asunnottomuuden Suomessa kasvuun ensimmäistä kertaa 12 vuoteen. Se on ollut oikeistohallituksen tietoinen päätös ja kenties tavoitekin.

Nyt kohtuuhintaista asuntotuotantoa ollaan ajamassa alas rajusti ja nopeasti. On arvioitu, että korkotukilainavaltuuksien leikkaaminen johtaa jo ensi vuonna siihen, että kohtuuhintaisen asuntotuotannon määrä jopa puolittuu verrattuna viime vuoden tasoon. Vuonna 2027 romahdus on vielä rajumpi.

Pääministeri Orpo: miksi miljonäärien ja suuryritysten veronalennukset ovat teille tärkeämpiä kuin se, että jokaisella suomalaisella olisi koti, jossa asua?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.19 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Taas väärää informaatiota. Ensinnäkin tänä vuonna, siis meidän hallituksemme päätöksillä, nämä korkotukivaltuudet ovat ennätyskorkealla — siis ennätyskorkealla tänä vuonna — ja nyt hän me juuri halutaan, että ne rakennushankkeet lähtevät liikkeelle. Ja rakennusalaltakin jälleen hyvä uutinen: he itse sanovat, että pahin alkaa olla takana. Tätä pitää tukea, ja siksi meillä on ennätyskorkeat takausvaltuudet. Ensi vuodelle me lisäsimme sinne 135 miljoonaa, [Vasemmalta: Olitte ensin leikanneet sieltä!] yhteisarvo takausvaltuuksissa 1,135 miljardia. Sen lisäksi takauslainojen myöntövaltuutta, joka on erittäin tärkeä, nostetaan 100:sta 200 miljoonaan.

Eli ensi vuonna nämä meidän välineet ovat lähes samalla tasolla kuin tänä vuonna, joka on ennätyskorkea. Vuonna 27 todella toivotaan jo, että rakennusala olisi lähtenyt liikkeelle ja että yksityinen rakentamistuotanto olisi vauhdissa, mutta me olemme myöskin kirjanneet, että jos vuonna 27 vaaditaan vielä lisätoimia, niin me ollaan valmiita niitä tekemään. Eli teillä oli väärät luvut, väärät tiedot. Huoli pois. [Vasemmalta: Ei! — Oikealta: Ei ole eka kerta!]

Punkt i protokollet PR 73/2025 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Gebhard, olkaa hyvä.

16.21 Elisa Gebhard sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Joudun nyt vielä palaamaan siihen, mikä tässä on olennaista, eli se, että rasismiin ja ihmisarvoa loukkaavaan puheeseen puuttumisen pitäisi olla täysin itsestäänselvä asia, ei mikään kiemurtelun aihe. Uutiset näistä pelisääntökeskustelun käännteistä tai hallituksen toistuvista rasismikohuista eivät anna hyvää kuvaa hallituksen toimintakyvystä. Pääministeri Orpo, joudun kysymään, jospa viimein saaisimme vastauksen: miten hallitus esimerkiksi kykenee hoitamaan huolestuttavaa työttömyystilannetta, köyhyyden lisääntymistä ja tavallisten ihmisten taloudellista ahdinkoa, kun edes omaa hallitusta ei saada toimimaan yhdessä? Miten suomalaiset voivat luottaa siihen, että hallitus saa aikaan mitään muuta kuin kaikista rikkaimpien ihmisten veroalen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.22 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomessa ei sallita minkäänlaista rasismia. Ei sallita. Ehkä oli paikallaan käydä keskustelua siitä, mikä sen tiedonannon sisältö oli, varmistaa, että kaikki ymmärtävät samalla tavalla ja että me olemme sitoutuneet. Mutta viesti suomalaisille on: hallituksessa ei suvaita rasismia, emme tee sellaista politiikkaa, emme sellaisia linjauksia. [Vasemmalta: Entäs puheita?]

Ja mitä toimintakykyyn tulee, niin minä palaan edelleen siihen varsinaiseen budjettiin, joka pystyttiin tekemään, kylläkin hyvällä taustavalmistelulla, pitkällä, huolellisella, mutta no, sitten varsinaisessa riihessä noin vuorokaudessa saamaan kasaan poikkeuksellisen hankala budjettikokonaisuus erittäin vaikeassa ja haastavassa tilanteessa. Mutta me pystyimme tekemään niitä päätöksiä. Me pystyimme jälleen tekemään kipeitä sopeutustoimia. Ei niitä mielellään kukaan tee, ja koska kyseessä on nyt jo neljäs kerta, niin jokainen ymmärtää, että se tulee koko ajan vain vaikeammaksi. Minusta tämä on vahva osoitus siitä, että hallitus on päätöksentekokykyinen, [Puhemies koputtaa] sillä se, mikä meitä erityisesti yhdistää, on vastuu Suomesta, Suomen taloudesta ja ihmisten toimeentulosta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohi, olkaa hyvä.

16.23 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Talous on paitsi numeroita myös tunnetta. Suomen julkinen talous on tällä hetkellä niin vaikeissa ongelmissa, että ajattelisin, että politiikasta ja myös budjettiriihien kaltaisista prosesseista tärkein viesti, joka pitäisi suomalaisille välittyä, on luottamuksen lisääminen ja luottamuksen palauttaminen suomalaisille kuluttajille ja yrityksille talouteen. Erityisen huolissani olen siitä, miten suomalaiset nuoret voisivat katsoa nykyistä rohkeammin ja valoisammin mielin tulevaisuutta.

Budjettiriihen tuloksia voidaan arvioida euromääräisesti yksittäisten päätösten osalta, mutta sitten sitä voidaan myös arvioida sen mukaan, minkälainen viesti ja tunne kansalaisille jäi tästä kokonaisuudesta, tästä prosessista, mikä käytiin nytten tulevan vuoden budjetin osalta.

Nyt haluaisin kysyä arvoisalta pääministeriltä: Miten arvioisitte kaiken tämän jälkeen, mikä täälläkin on tullut esille: lisäsikö tämä suomalaisten luottamusta tulevaisuuteen,

Punkt i protokollet PR 73/2025 rd

omaan talouteen ja suomalaisten yritysten luottamusta tulevaisuuteen? [Perussuomalaisten ryhmästä: Kyllä lisäsi, hyvä kysymys!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.24 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Lohi teki tärkeän kysymyksen, ja toki mieluummin riihtä olisi viety eteenpäin puhtaasti riihiasioissa, mutta nämä tasa-arvoon, yhdenvertaisuuteen, liittyvät kysymykset ovat myöskin niin tärkeitä kysymyksiä, että varmaan olemme kaikki samaa mieltä siitä, että niistä on hyvä puhua, jotta meillä on sama ymmärrys siitä, miten Suomessa toimitaan.

Mutta sitten jos ajatellaan sitä, mikä se sisältö oikeasti on, kun siihenkin varmasti päästään, ja toivottavasti päästään: Me tullaan syksy käsittelemään meidän budjettiehdotusta täällä eduskunnassa, ja silloin tullaan näkemään niitä positiivisia asioita, mitä budjettiriihen päätökset pitävät sisällään. Me kerroimme 30 miljoonan euron panostuksesta nuorten työllistymisaseteliin, tuhannet nuoret voivat päästä tällä työelämään kiinni. Me nostamme äitiyspakkauksen arvoa. Me laitamme rahaa turvakoteihin. Me tehdään paljon asioita, jotka eivät vielä näy, jotka ovat äärettömän tärkeitä asioita suomalaisille, suomalaisille kodeille, suomalaisille perheille. Toivon, että nämä viestit myöskin tulevat välittymään, ja niistä saa myöskin puhua. [Suna Kymäläinen: 27 000 lasta köyhyysrajan alapuolella!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kauma, olkaa hyvä.

16.26 Pia Kauma kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meille poliitikoille se, että pystymme rakentamaan luottamusta tulevaisuuteen, on todella tärkeää, aivan kuten edustaja Lohi täällä totesi. Suomen talous on viimeinkin kääntymässä kasvuun, ja tästä on useita merkkejä nähtävillä. Teollisuuden tilauskirjat täyttyvät, suomalaisten ostovoima vahvistuu, asuntolainoja on nostettu enemmän, ja investointien määrä kasvaa. Kesällä myös kulutus piristyi, mistä kertoo muun muassa korttimaksuliikenteen kasvu. [Antti Kurvinen: Toinen todellisuus!] Ensi vuodelle ennustetaan jopa kahden prosenttiyksikön talouden kasvua. Hallitus on jo toteuttanut merkittäviä uudistuksia työmarkkinoille: verotusta on kevennetty ja luvitusta helpotettu. Arvoisa valtiovarainministeri Purra, te olette varmasti katsonut näitä lukuja talouden ja budjetin näkökulmasta monelta eri kantilta. Miten teidän mielestänne nyt budjettiriihessä päätetyt uudet toimet vahvistavat edelleen talouskasvua ja yrittäjyyden edellytyksiä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.27 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä hallitus on koko kautensa tehnyt nimenomaan sellaisia uudistuksia, jotka vahvistavat tässä maassa työn, yrittämisen, investointien ja tulevaisuuden talouskasvun edellytyksiä. Me kaikki olemme samaa mieltä siitä, että suhdanne ja maailman myrskyäminen ja ongelmat, joita meillä on, ovat hyvin vakavia, mutta samaan aikaan me olemme kyenneet tekemään merkittäviä uudistuksia esimerkiksi työmarkkinoille.

Tässä budjettiriihessä me jatkamme tätä työtä. Teemme edelleen uudistuksia, esimerkiksi sinne luvituspuolelle, takaamme investointien etenemistä. Mutta ennen kaikkea ne, mitkä haluan tästä budjetista nostaa esille, ovat tietenkin erittäin merkittävät veronalennuk-

Punkt i protokollet PR 73/2025 rd

set, jotka tämä hallitus tekee ensi kaudelle ja joita jatkaa vielä hallituskautensa loppuun. Paitsi että tämä parantaa ostovoimaa, se tietenkin vaikuttaa myös yrittäjiin, ylipäättänsä koko tähän yhteiskuntaan ja taloutemme toimintaan. Työn verotus kevenee, ja esimerkiksi liikenteen polttoaineissa edelleen tapahtuu kevenemistä, joka vaikuttaa itsessään siellä bensapumpuilla ja ylipäättänsä ostovoimaan. On perintöverotusta, lahjaverotusta [Puhemies koputtaa] ja monia muita tähän liittyviä kokonaisuuksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

16.28 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Hallituksen budjettiriihessä ei tällä kertaa ehkä kuitenkaan olennaisinta ollut se, mitä siellä päätettiin, vaan se, mitä jätettiin päättämättä. Hallitus ei taaskaan päättänyt leikata käytännössä lainkaan ympäristölle haitallisia yritystykä. Sen sijaan, mistä hallitus kyllä leikkaa, on vihreän siirtymän edistämisen tuista ja tki-rahoituksesta. Hallitus ei taaskaan päättänyt hyödyntää käytännössä lainkaan ympäristöveroja, vaikka niillä voidaan samaan aikaan tasapainottaa valtiontaloutta ja ratkaista aikamme isoja ympäristöongelmia. Hallitus ei päättänyt perua asiantuntijoiden lähes yksimielisesti tyrmäämää yhteisöveron alennusta, vaikka se pahentaa velkaantumista tässä maassa olennaisesti. Ja hallitus ei, jälleen kerran, päättänyt perua isoja leikkauksia suomalaisten perusturvasta ja palveluista, vaikka niin kuin olemme tänäänkin kuulleet, ne suistavat tässä maassa 27 000 lasta köyhyyteen. [Vasemmalta: Ei tunnu missään!] Kysyn teiltä, hallitus: miksi näin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.29 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen ohjelman keskeinen runko on se, että me teemme kahta asiaa samaan aikaan: Me tasapainotamme julkista taloutta ja pyrimme hillitsemään liian nopeaa velkaantumista. Se on haastavaa, se työ on kesken, ja siinä edetään. Siinä me joudumme perkaamaan koko ajan, mistä me voimme supistaa, säästää, ilman ettemme haittaa talouden kasvua ja työllisyyttä. Samaan aikaan me keskitymme siihen, mistä me saamme talouteen kasvua. Me ollaan valittu työn ja yrittämisen verotuksen keventäminen ja yrittämisen edellytysten parantaminen meidän aivan keskeisiksi painopisteiksi, koska vain sillä, että meillä on menestyviä yrityksiä, meillä on ihmisillä työpaikkoja ja palkkatuloja, joista jatkossa jää enemmän käteen.

Totta kai kyse on valinnoista. Nämä ovat meidän hallituksemme selkeitä linjauksia, strategisia valintoja. Muun muassa tki-rahoitus pysyy erittäin, historiallisen korkealla tasolla edelleen. Kyllä meillä on, edustaja Tynkkynen, aivan selkeä politiikan linja. Sille tulee erittäin paljon myös kannustusta ja kiitosta nimenomaan yritysmaailmasta, [Puhemies koputtaa] siitä, että Suomi nähdään jatkossa vakaana yrittämisen ympäristönä, jonne kannattaa investoida.